

Bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ ở các học viện, trường sĩ quan quân đội

Nguyễn Thị Ly*

*ThS. Học viện Chính trị, BQP

Received: 16/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 15/5/2024

Abstract: *Fostering and improving comprehensive quality and capacity, especially the courage to innovate and be creative, for lecturers, including female lecturers, is a key factor contributing to achieving innovation goals. basic and comprehensive education and training at current academies and military officer schools. The article focuses on explaining the issue of courage to innovate and creativity, the role of fostering the courage to innovate for female lecturers and proposes some solutions to improve the effectiveness of fostering the courage to innovate. innovation for female lecturers at academies and military officer schools today.*

Keywords: *Female lecturers, training, innovation, creativity*

1. Đặt vấn đề

Dám đổi mới, sáng tạo là một trong những yêu cầu trong tinh thần “7 dám” mà đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Bí thư Quân ủy Trung ương giao nhiệm vụ cho cán bộ, chiến sĩ toàn quân. Đây không chỉ là sự kỳ vọng, tin tưởng của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với Quân đội, mà đó còn là trọng trách, đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên, chiến sĩ trong toàn quân luôn nắm vững, thông suốt, triển khai thực hiện trong thực tiễn bằng những hướng đi mới, cách làm mới hiệu quả và thiết thực.

Giảng viên nữ ở các học viện, trường sĩ quan quân đội là một bộ phận của cán bộ quân đội, chiếm một tỷ lệ nhất định trong đội ngũ giảng viên của các nhà trường. Đây là lực lượng quan trọng, tham gia tích cực vào nhiệm vụ giảng dạy ở các học viện, trường sĩ quan quân đội. Hiện nay, dưới sự tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, các vấn đề mới như “xã hội thông minh”, “giáo dục thông minh”, “chuyển đổi số” đang dần trở nên phổ biến. Đặc biệt, nhiệm vụ xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc có những yêu cầu phát triển mới đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với công tác giáo dục đào tạo trong quân đội. Để đáp ứng yêu cầu đó, đòi hỏi đội ngũ giảng viên nói chung, giảng viên nữ nói riêng trong các học viện, trường sĩ quan phải tích cực, thường xuyên trau dồi bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ. Đây là yếu tố quan trọng nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học của các học viện, trường sĩ quan quân đội.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo của giảng viên nữ ở các học viện, trường sĩ quan quân đội

Bản lĩnh là đức tính (phẩm chất) tự quyết định một cách độc lập, sáng tạo suy nghĩ, thái độ, hành động của mình và không dao động trước bất cứ một tác động bên ngoài nào. Theo Từ điển Tiếng Việt, đổi mới là “sự thay đổi cho khác hẳn với trước, tiến bộ hơn, khắc phục tình trạng lạc hậu, trì trệ và đáp ứng yêu cầu của sự phát triển”. Ở đây, đổi mới có nghĩa là cải tiến, cập nhật, hoàn thiện, vừa là sự thay thế cái cũ nhưng cũng vừa là sự chọn lựa cái cũ, cái hiện đang còn tác dụng để cải biến cho nó trở nên có tác dụng hơn. “Sáng tạo” có nghĩa là “tạo ra những giá trị mới về vật chất hoặc tinh thần” hay “tìm ra cái mới, cách giải quyết mới, không bị gò bó, phụ thuộc vào cái đã có”. Đổi mới và sáng tạo là hai khái niệm liên quan mật thiết với nhau. Nếu đổi mới có thể được hiểu là sự áp dụng hoặc phát triển những ý tưởng, sản phẩm vật chất mới để đem lại giá trị cho con người thì sáng tạo là quá trình tạo ra những ý tưởng, giải pháp hoặc sản phẩm vật chất mới, mang tính đột phá và khác biệt so với những gì đã có trước đó.

Trong thời đại khoa học công nghệ phát triển như vũ bão, nhất là những thành tựu của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã tạo nên những những chuyển biến nhanh chóng, sâu rộng trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, đòi hỏi giảng viên nói chung, giảng viên nữ nói riêng ở các học viện, trường sĩ quan quân đội phải là những người tiên phong trong “dám đổi mới, sáng tạo”. Trước hết, phải đi đầu, quyết tâm đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy cao độ tính tích cực, chủ động, độc lập, sáng tạo và năng lực tự học của học viên. Trong đó, cần chú ý phối hợp các kiểu, nhóm phương pháp dạy học cơ bản và các phương pháp cụ thể với nhau một cách tối ưu trong dạy học

các môn học. Tùy thuộc các môn học có thể sử dụng hợp lý, linh hoạt kiểu phương pháp dạy học khác nhau, giữa phương pháp thuyết trình với phương pháp trực quan...tăng cường các phương pháp khác như bài tập thực hành, nghiên cứu vận dụng phương pháp trò chơi đóng vai, Graph dạy học, dạy học hợp tác... nhằm tích cực hoá hoạt động nhận thức của học viên. Có như vậy, mới bắt kịp được xu thế phát triển của thời đại, kịp thời cập nhật những tri thức mới để bổ sung, làm phong phú những kiến thức của bài giảng. Bên cạnh đó, cần đổi mới phương tiện kỹ thuật và tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào trong dạy học góp phần làm thay đổi phong cách, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học để không ngừng nâng cao chất lượng giảng dạy.

Cùng với tiên phong đổi mới trong giảng dạy, mỗi nữ giảng viên cần có ý chí vươn lên tìm tòi, sáng tạo trong hoạt động nghiên cứu khoa học. Sự sáng tạo trong nghiên cứu khoa học của giảng viên nữ ở các nhà trường quân đội thể hiện ở các nội dung: giảng viên có ý thức sáng tạo trong nghiên cứu khoa học; có ý tưởng mới mẻ trong nghiên cứu khoa học; thường đặt câu hỏi, khám phá những điều còn mâu thuẫn hoặc chưa biết về nó; luôn thích tìm tòi, phát hiện để cải tiến, đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy cho phù hợp với đối tượng; luôn thử nghiệm những ý tưởng mới để nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy; đưa ra được những sáng kiến và ý tưởng mới có giá trị....

Ngoài nhiệm vụ giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học, các học viện, trường sĩ quan quân đội còn có nhiệm vụ rất quan trọng là tham gia đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, lý luận. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này đòi hỏi đội ngũ giảng viên nữ phải không ngừng nâng cao bản lĩnh dám đổi mới sáng tạo. Đây là yếu tố quan trọng nâng cao hiệu quả đấu tranh tư tưởng, lý luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay. Trước hết là đổi mới, sáng tạo trong nội dung và phương pháp đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận gắn với từng tình huống cụ thể; lựa chọn các nội dung cơ bản, thiết thực. Bên cạnh *những vấn đề lý luận cơ bản thuộc về hệ tư tưởng, nền tảng tư tưởng của Đảng, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, cần tập trung vào những vấn đề thời sự, thu hút sự quan tâm của xã hội*. Sáng tạo trong việc lồng ghép các hoạt động tuyên truyền, giáo dục nội dung đấu tranh phòng, chống quan điểm sai trái thù địch cho các đối tượng học viện bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú, hiệu quả. *Mỗi nữ giảng viên cần*

tăng cường thực hiện các hình thức đấu tranh trên các phương tiện thông tin đại chúng, có sự sáng tạo trong việc lựa chọn các hình thức viết tin, bài bám sát thực tiễn đấu tranh.

2.2. Giải pháp bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay

2.2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng trong các học viện, trường sĩ quan quân đội đối với bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ.

Nhận thức có vai trò chỉ đạo, định hướng hành động. Có nhận thức đúng mới có hành động đúng; tạo động lực bên trong định hướng, thúc đẩy con người nỗ lực tìm mọi biện pháp để thực hiện thắng lợi mục tiêu đề ra. Theo đó, cần giáo dục, quán triệt cho các chủ thể, lực lượng nhận thức đúng đắn về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của việc bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo hiện nay. Cấp ủy, tổ chức đảng các cấp ở học viện, trường sĩ quan phải đề cao trách nhiệm, chú trọng lãnh đạo công tác bồi dưỡng nâng cao phẩm chất năng lực cho đội ngũ giảng viên, trong đó cần phải phát huy mạnh mẽ tinh thần đổi mới, sáng tạo của giảng viên nói chung, giảng viên nữ nói riêng. Chú trọng quán triệt, triển khai thực hiện thực chất, có hiệu quả Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11/02/2019 của Quân ủy Trung ương về “Xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”; “Chiến lược phát triển giáo dục đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045”; Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục trong Quân đội đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2020 - 2030”. Bám sát chức năng, nhiệm vụ để các cơ quan đơn vị phối kết hợp trong xây dựng kế hoạch, nội dung, hình thức phương pháp bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ phù hợp với điều kiện thực tế. Bản thân mỗi giảng viên nữ phải tự nghiên cứu, trau dồi tri thức hình thành phong kiến thức đủ rộng và sâu, ý chí quyết tâm đổi mới, sáng tạo trong mọi mặt công tác, chú trọng đổi mới phương pháp giảng dạy, sử dụng các phương tiện công nghệ hiện đại trong thiết kế và giảng dạy. Chủ động tìm tòi, phát hiện những vấn đề mới, nghiên cứu đề tài có tính đột phá, ứng dụng hiệu quả trong thực tiễn.

2.2.2. Xác định và thực hiện đúng nội dung, vận dụng

linh hoạt, sáng tạo hình thức bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Xác định và thực hiện đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo hình thức bồi dưỡng là vấn đề quan trọng trực tiếp, quyết định đến bồi dưỡng bản lĩnh đổi mới, sáng tạo của đội ngũ nữ giảng viên. Nội dung đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên phải toàn diện, thiết thực, phù hợp; chú trọng rèn luyện phẩm chất đạo đức và kiến thức, cả lý luận và thực tiễn; chú trọng bồi dưỡng rèn luyện phương pháp, tác phong công tác, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực tư duy sáng tạo, khả năng nghiên cứu khoa học. Động viên và tạo điều kiện để đội ngũ giảng viên tích cực, chủ động tự học tập nâng cao trình độ ngoại ngữ, tin học đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ giảng dạy và nghiên cứu khoa học trong bối cảnh hội nhập quốc tế, Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Thường xuyên mở các lớp bồi dưỡng, tập huấn, hội thảo khoa học, thi giảng viên dạy giỏi các cấp nhằm nâng cao năng lực, phương pháp, tác phong, nghiệp vụ sư phạm, trình độ ngoại ngữ, công nghệ thông tin cho đội ngũ giảng viên nữ, tạo điều kiện thuận lợi cho đội ngũ này phát huy hết khả năng sáng tạo trong giảng dạy và nghiên cứu khoa học.

2.2.3. Đẩy mạnh phong trào thi đua đổi mới sáng tạo, bảo đảm tốt cơ sở vật chất phục vụ hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học ở các học viện, trường sĩ quan quân đội

Chủ động xây dựng và nhân rộng các phong trào thi đua đổi mới sáng tạo ở các học viện, nhà trường quân đội gắn liền với thực hiện nhiệm vụ chính trị trung tâm của các nhà trường là giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học. Thực hiện tốt công tác đua khen thưởng nhằm động viên kịp thời đối với những cá nhân, tập thể có nhiều cố gắng, có thành tích cao về đổi mới sáng tạo trong học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học và công tác. Đồng thời, kiên quyết đấu tranh với những biểu hiện dập khuôn, máy móc, ngại đổi mới, chây ì, ỉ lại. Có chính sách ưu tiên, khuyến khích cả về vật chất và tinh thần đối với những tập thể, cá nhân có thành tích cao trong đổi mới sáng tạo, đạt kết quả tốt trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, trong học tập, nghiên cứu khoa học; đặc biệt với những cá nhân có sản phẩm, thành tích nghiên cứu khoa học thể hiện sự sáng tạo, có giá trị cả về lý luận và thực tiễn, mang tính ứng dụng cao. Những cơ chế, chính sách đối với lực lượng này phải được chuẩn hóa trong các văn bản, nghị quyết các cấp từ nhà trường đến các cơ quan, đơn vị và phải được

thực hiện nghiêm túc. Đó là cơ sở, tiền đề, động lực trực tiếp cho sự say mê đổi mới sáng tạo của các giảng viên nữ hiện nay.

2.2.4. phát huy sức mạnh tổng hợp, trong xây dựng đội ngũ giảng viên

Đảng ủy phải thường xuyên thực hiện tốt chức năng lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động xây dựng đội ngũ giảng viên hiện nay. Phân công các đảng ủy viên để trực tiếp theo dõi, chỉ đạo, giúp đỡ các khoa KHXHNVS. Định kỳ, xác định chủ trương, biện pháp lãnh đạo việc xây dựng đội ngũ giảng viên. Căn cứ vào chỉ thị, nghị quyết của trên và tùy theo tình hình cụ thể Đảng ủy nhà trường có thể ra nghị quyết chuyên đề theo từng mặt hoặc toàn bộ công tác xây dựng đội ngũ giảng viên, đồng thời triển khai cho các cơ quan, các khoa cùng thực hiện. Luôn chăm lo, bồi dưỡng xây dựng toàn diện từ việc giáo dục, nâng cao phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống đến việc bồi dưỡng nâng cao kiến thức năng lực, kể cả năng lực nhận thức, năng lực tổ chức hoạt động thực tiễn, giảng dạy, nghiên cứu khoa học và rèn luyện phương pháp, tác phong công tác cho đội ngũ giảng viên. Tăng cường quản lý chặt chẽ tình hình mọi mặt đội ngũ giảng viên, kịp thời phát hiện và uốn nắn những nhận thức và hành động lệch lạc trong xây dựng đội ngũ giảng viên.

3. Kết luận

Bồi dưỡng bản lĩnh dám đổi mới, sáng tạo cho giảng viên nữ là yêu cầu quan trọng, thường xuyên, liên tục, góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục, đào tạo ở các học viện, trường sĩ quan quân đội trong giai đoạn hiện nay. Thực tiễn hoạt động này luôn đặt ra yêu cầu cao, đòi hỏi mỗi nhà trường quân đội cần nghiên cứu sâu sắc, xác định các biện pháp thực hiện phù hợp và vận dụng cụ thể vào điều kiện thực tế của từng cơ sở đào tạo, để không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục đào tạo trong quân đội hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Quốc phòng. *Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục trong Quân đội đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2020 - 2030”*.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, 2021.
3. *Nghị quyết số 1657-NQ/QUYW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới*.